

c) Állítsák az Isten szolgálatába vezető képességüket. Az igazi műveltséggel rendelkező hívő tagok *vezetésre vannak hivatva* az egyházban. Arra vannak elhíva, hogy értelmességükkel, az emberi lélek és természet, a társadalom és az élet ismeretével mind egy hívő seregbe gyűjtsék azokat, akiket Isten ugyanazon hitközösség, szeretetközösség és reménységközösség tagjaivá tett.

Imádkozzunk hát így: Uram! A tudákos, békességbontó, gyűlölködő félművelteket váltsd fel az igazi műveltséggel ékes hívő emberek seregével!

Kozma Zsolt: *Ad vocem*

„Az egyházat és munkáját csak az ítélni meg, aki maga is benne van az egyházban, hozzátartozik a Krisztus testéhez, tehát hordozza az Isten színe előtt az egyházért való felelősséget.” Tavaszy Sándornak az itt másodikként közölt cikke egy új teológiai-közéleti helyzetben továbbgondolkozásra indít. Ma élesen így kell fogalmaznunk: az egyházon kívüli térségből jövő hangot nem hagyhatjuk figyelmen kívül; sőt, minden tisztességes és szakszerű bíráló megjegyzésnek örvendünk, arra válaszolunk, azért (is), mert ezzel megindíthatjuk az egyház – nem-egyház párbeszédet. Hogy ez a hang mikor belső és mikor külső, arról már írtam a *Magyarság, történelem, kálvinizmus, egyetemesség* c. kötetben: „Amikor Jeremiás hévvel ostromozza népét, a saját háta sajdul bele. Századunk első felének négy olyan személyiségét emelem ki, akik kíméletlenül rámutattak (erdélyi) kálvinizmusunk bűneire: Ady Endréről, Szabó Dezsőről, Makkai Sándorról és Németh Lászlóról van szó. Amikor Ady begyepesedett konzervativizmusunkat, Szabó Dezső sokrendbéli rákfenéinket feddi, amikor Makkai bűneink listáját állítja össze, akkor érezzük, hogy prófétai szenvedélyük lángjában ők maguk is égnek. Viszont Németh László közismert kritikája az erdélyi kálvinizmusról, és nem csak a kálvinizmusról, azok „agonizálásáról”, külső, idegen hang, amely kérdéssé teszi kritikájának igazságát, jóllehet sok mindenben figyelmeztető.” Különben, Németh László *Magyarok Romániában* c. útirajzára Tavaszy Sándor (*Magyarok Romániában* Kiáltó Szó 1936. 2. sz. 17–19.) és László Dezső (*Bűneink, betegségeink*, Kiáltó Szó 1937. 7–8. sz. 81–83.) felel.

Voltak, akik 1989 után „onnan kívülről” így fogalmaztak: ideje már, hogy a református egyházban rendet teremtsenek; tartsatok bűnbánatot megalkuvásaitok, árusítások miatt stb. Olyanok mondták ezt, akiknek azelőtt semmilyen köztük nem volt a református egyházhoz. Az ilyent neveztem nem tisztességes, vagy legalábbis illetéktelen kritikának. A szakszerűség követelménye nem valamilyen teológiai előképzettségre vonatkozik – bár ennek örvidenénk –, csupán az egyházi helyzet ismeretére. Az Út olvasói miképpen vélekednek erről a külső térségből jövő egyház-megítélésről?